YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä lokakuuta 2006 *

Yhdistetyissä asioissa C-290/05 ja C-333/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Hajdú-Bihar Megyei Bíróság ja Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Unkari) ovat esittäneet 3.3. ja 12.7.2005 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 19.7. ja 14.9.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Ákos Nádasdi (C-290/05)

vastaan

Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága

ja

Ilona Németh (C-333/05)

vastaan

Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit N. Colneric (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 1.6.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn (C-290/05),

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Ákos Nádasdi, edustajanaan ügyvéd Z. Lampé,

– Ilona Németh, edustajanaan ügyvéd I. Szabados,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään P. Gottfried (C-290/05 ja C-333/05) sekä R. Somssich ja A. Müller (C-290/05),

– Puolan hallitus, asiamiehenään J. Pietras,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja K. Riczné-Talabér,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.7.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat EY 23, EY 25, EY 28 ja EY 90 artiklan sekä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.12.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY (EYVL L 376, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi), 33 artiklan tulkintaa.

2 Nämä kysymykset on esitetty kahdessa asiassa, joista toisessa on kantajana Ákos Nádasdi ja vastaajana Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága (Észak-Alföldin alueen tulli- ja veroviranomainen) ja toisessa kantajana Ilona Németh ja vastaajana Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága (Dél-Alföldin alueen tulli- ja veroviranomainen) ja jotka koskevat rekisteröintimaksua, jonka kyseiset kantajat ovat olleet velvollisia suorittamaan, kun he ovat rekisteröineet Unkarissa Saksasta ostettuja käytettyjä moottoriajoneuvoja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 EY 23 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Yhteisön perustana on tulliliitto, joka käsittää kaiken tavaroiden kaupan ja merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

2. Tämän osaston 25 artiklan ja 2 luvun määräyksiä sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa."

4 EY 25 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Tuonti- ja vientitullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä. Tämä koskee myös fiskaalisia tulleja."

5 EY 90 artiklan sanamuoto on seuraava:

"Jäsenvaltiot eivät määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille minkäänlaisia korkeampia välittömiä tai välillisiä sisäisiä maksuja kuin ne välittömästi tai välillisesti määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille.

Jäsenvaltiot eivät liioin määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille sellaisia sisäisiä maksuja, joilla välillisesti suojellaan muuta tuotantoa."

6 Kuudennen direktiivin 33 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän direktiivin säännökset eivät estä jäsenvaltiota pitämästä voimassa tai ottamasta käyttöön vakuutussopimusveroja, peli- ja uhkapeliveroja, valmisteveroja, rekisteröintimaksuja ja yleisesti ottaen muita kuin liikevaihtoveron luonteisia veroja, tulleja ja maksuja, jos nämä verot, tullit ja maksut eivät aiheuta rajanylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita, erityisesti voimassa oleviin valmisteveron alaisten tuotteiden hallussapidosta, liikkuvuudesta ja tarkastuksista annettuihin yhteisön säännöksiin sisältyviä yhteisön säännöksiä.

2. Kaikissa tämän direktiivin viittauksissa valmisteveron alaisiin tuotteisiin viitataan seuraaviin tuotteisiin, sellaisina kuin ne määritellään voimassa olevissa yhteisön säännöksissä:

– kivennäisöljyt,

– alkoholi ja alkoholijuomat,

– valmistetut tupakat."

Unkarin lainsäädäntö

7 A regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény -nimisessä laissa (rekisteröintimaksusta annettu vuoden 2003 laki nro CX, jäljempänä rekisteröintimaksusta annettu laki) säädetään seuraavaa:

"1 §

1. Rekisteröintimaksu (jäljempänä maksu) suoritetaan kaikista henkilöautoista ja asuntovaunuista (jäljempänä henkilöauto), jotka otetaan käyttöön Unkarin tasavallan alueella (jäljempänä maan alue).

– –

2 §

1. Käyttöönotto edellyttää henkilöauton rekisteröintiä ensimmäisen kerran maan alueella (jos kyse on ajoneuvon muuntamisesta, rekisteröinti tapahtuu mainitun muuntamisen johdosta) ja kyseisten tietojen sisällyttämistä rekisteriotteeseen – –

– –

8. tuonti: ajoneuvon tuonti tai saattaminen muulla tavalla maan alueelle Euroopan yhteisön (jäljempänä yhteisö) ulkopuoliselta alueelta.

– –

3 §

– –

2. Velvollisia suorittamaan maksun ovat – 4 momentissa määriteltyä poikkeustapausta lukuun ottamatta – luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt taikka organisaatiot, jotka eivät ole oikeushenkilöitä, jotka ovat sopimuspuolena omistusoikeuden saamisesta todistavassa asiakirjassa.

– –

4. Mikäli käyttöönotto seuraa suoraan henkilöauton tuonnista, tuoja on velvollinen suorittamaan maksun.

– –

6 §

1. Velvollisuus maksun suorittamiseen syntyy

a) henkilöauton käyttöönotossa maan alueella, kun omistusoikeus hankitaan

b) henkilöauton muuntamisessa, kun muuntaminen tapahtuu.

– –

8 §

1. Maksun määrä määritetään eri henkilöautoluokkien osalta tämän lain liitteessä.

2. Henkilöauton muuntamisessa maksun määrä määritetään, kun muunnettu auto otetaan käyttöön, erotuksena, joka saadaan vähentämällä siitä maksusta, joka olisi suoritettava muuntamisen jälkeen, se maksu, joka olisi ollut suoritettava ennen muuntamista.

3. Verovelvollinen suorittaa maksun toimivaltaisille viranomaisille, jos näin saatu erotus on positiivinen.

– –

13 §

1. Veroviranomainen palauttaa maksun tai vaadittaessa kirjaa sen maksajansa saamiseksi, jos verovelallinen on vienyt auton pois maasta.

– –

15 §

Ympäristöluokitus tehdään maantiekuljetusajoneuvojen käyttöönoton ja käytön teknisistä vaatimuksista annetun asetuksen KöHÉM nro 6/1990 (IV. 12.), joka tuli voimaan 30.8.2003, liitteessä 5 olevan II kohdan mukaisesti.

– –.”

8 Rekisteröintimaksusta annetun lain liitteessä vahvistetaan tämän maksun eri määrät päästönormien, käytetyn polttoaineen ja moottorin sylinteritilavuuden mukaan. Näitä määriä sovelletaan kiinteän asteikon mukaan, ja ne ovat samat, olipa kyse uuden auton tai käytetyn auton rekisteröinnistä.

9 Mainitun lain 16 §:llä muutettiin a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény -nimisen lain (vuoden 1988 tieliikennelaki nro I, jäljempänä tieliikennelaki) säännöksiä.

10 Tieliikennelain muutetussa 5 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

"Ajoneuvoa, jota käytetään toimivaltaisen ulkomaisen viranomaisen luvalla ja sen myöntämällä rekisterikilvellä varustettuna, voidaan käyttää tieliikenteessä Unkarissa erityisessä lainsäädännössä vahvistetuin edellytyksin."

11 Tieliikennelain 23 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Sen jälkeen kun 3 momentissa tarkoitettu tarkastus on suoritettu, ajoneuvo voidaan ottaa käyttöön, jos sen omistaja osoittaa hallinnollisessa menettelyssä hankkineensa laillisesti omistusoikeutensa, hankkineensa lakisääteisen liikennevakuutuksen ja suorittaneensa erityisessä lainsäädännössä säädetyn rekisteröintimaksun.

2. Ajoneuvon käyttöönotto edellyttää, että viranomainen luovuttaa rekisterikilvet ja rekisteriotteen ja että ajoneuvo rekisteröidään kansalliseen ajoneuvorekisteriin.

– –

6. Ulkomaisin rekisterikilvin varustetun, Unkarissa käytettäväksi tarkoitetun ajoneuvon osalta sen, joka käyttää ajoneuvoa Unkarissa, on pantava vireille ajoneuvon käyttöönottoa koskeva menettely viimeistään 30 päivän kuluttua ajoneuvon hankinnasta tai sen maahantuonnista."

12 Tieliikennelain 47 §:n t kohdassa täsmennetään, että henkilöllä, "joka käyttää ajoneuvoa Unkarissa", tarkoitetaan

"henkilöä, jonka kotipaikka, tavanomainen asuinpaikka tai toimipaikka on Unkarin tasavallan alueella".

13 Samaan aikaan kun rekisteröintimaksusta annettu laki tuli voimaan 1.2.2004 kumottiin a fogyasztási adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény -niminen laki (kulutusverosta annettu vuoden 1991 laki nro LXXVIII), jossa säädettiin liikevaihtoverosta, joka koski tiettyjen tuotteiden, mukaan lukien autojen, hintoja ja jonka yhtäältä mainittujen tuotteiden valmistajat ja toisaalta maahantuonnin yhteydessä tullivelalliset olivat velvollisia suorittamaan valtiolle. Kulutusverosta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan kyseistä veroa ei kannettu silloin, kun maassa saatettiin myyntiin käytettyjä esineitä, esimerkiksi käytettyjä autoja.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-290/05

14 Ákos Nádasdi osti 2.5.2004 Saksasta käytetyn henkilöauton 6 000 eurolla ja teki 13.5.2004 Debreceni Fővámhivatalille (Debrecenin päätullitoimipaikka) hakemuksen rekisteröintimaksun suorittamiseksi.

15 Mainittu viranomainen määräsi 14.5.2004 tekemällään päätöksellä Nádasdille 150 000 Unkarin forintin (HUF) suuruisen maksun, jonka tämä suoritti samana päivänä. Tämä sama viranomainen antoi todistuksen siitä, että Nádasdi oli suorittanut maksun, ja todistuksessa mainittiin päivämäärä 14.5.2004.

16 Myöhemmin Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága muutti valvontavaltansa perusteella 11.11.2004 tekemällään päätöksellä nro 8074/2004 Debreceni Fővámhivatalin päätöstä ja korotti Nádasdille määrätyn rekisteröintimaksun 390 000 HUF:n suuruiseksi sekä määräsi tämän suorittamaan erotuksen eli 240 000 HUF 15 päivän kuluessa siitä, kun päätös tulisi lainvoimaiseksi.

17 Päätöksen nro 8074/2004 perustelujen mukaan rekisteröintimaksun määrää korotettiin sen vuoksi, että 14.5.2004 tuli voimaan a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról rendelkező 2004. évi XII. törvény -niminen laki (rekisteröintimaksusta annetun vuoden 2003 lain nro CX muuttamisesta annettu vuoden 2004 laki nro XII), sillä uutta maksutaulukkoa sovelletaan silloin, kun mainitun maksun suorittamista koskeva todistus on annettu vuoden 2004 lain nro XII voimaantulon jälkeen.

18 Nádasdi teki ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen valituksen, jossa hän vaatii, että kyseinen tuomioistuin tutkii, onko päätös nro 8074/2004 laillinen.

19 Näissä olosuhteissa Hajdú-Bihar Megyei Bíróság päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Sallitaanko EY 90 artiklan ensimmäisessä kohdassa se, että jäsenvaltiot pitävät voimassa toisista jäsenvaltioista käytettyinä maahantuoduista autoista kannettavan veron, jossa ei oteta lainkaan huomioon auton arvoa ja jonka suuruus määräytyy yksinomaan auton teknisten ominaisuuksien (moottorityyppi, sylinteritilavuus) ja ympäristöluokituksen perusteella?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko rekisteröintimaksusta annettu vuoden 2003 laki nro CX, jota sovelletaan käsiteltävänä olevaan asiaan, yhteensopiva EY 90 artiklan ensimmäisen kohdan kanssa käytettyinä maahantuotujen autojen osalta, kun otetaan huomioon, että rekisteröintimaksua ei tarvitse maksaa sellaisista autoista, jotka oli jo otettu käyttöön Unkarissa ennen kyseisen lain voimaantuloa?"

Asia C-333/05

20 Ilona Németh osti Saksasta käytetyn henkilöauton ja pani 28.12.2004 vireille Kecskeméti Fővámhivatalissa (Kecskemétin tulliviranomainen, jäljempänä tulliviranomainen) rekisteröintimaksun suorittamista koskevan menettelyn. Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet (Bács-Kiskunin alueen liikennetarkastusviranomainen) luokitteli kyseisen ajoneuvon KöHÉM nro 6/1990 -nimisen liikenne-, viestintä- ja rakennusministeriön asetuksen mukaisesti ympäristöluokituksen luokkaan 7.

21 Kecskeméti Fővámhivatal vahvisti rekisteröintimaksun suuruudeksi 390 000 HUF, ja se otti huomioon mainitun ajoneuvon tekniset ominaisuudet ja ympäristöominaisuudet.

22 Németh teki tästä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnokságalle, joka vahvisti kyseisen päätöksen hallinnollisena muutoksenhakuelimenä.

23 Németh valitti mainitusta vahvistavasta päätöksestä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Hän katsoo, että rekisteröintimaksusta annetulla lailla rikotaan yhteisön oikeutta. Rekisteröintimaksua on nimittäin pidettävä lähinnä tuonnista kannettavana tullina, joka on sellaisena kielletty Euroopan yhteisössä EY 23 ja EY 25 artiklan nojalla. Jos tällainen maksu ei kuitenkaan ole tulli tai vaikutukseltaan vastaava maksu, sitä voidaan Némethin mukaan pitää maksuna, joka on EY 90–EY 93 artiklan vastainen, tai liikevaihtoverona, joka on kielletty kuudennen direktiivin 33 artiklan nojalla, joten kyseistä maksua ei voida soveltaa.

24 Näissä olosuhteissa Bács-Kiskun Megyei Bíróság päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Voidaanko unkarilaisen rekisteröintimaksun kaltaista jäsenvaltiossa kannettavaa maksua pitää tullina tai tullia vaikutukseltaan vastaavana maksuna?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, voidaanko unkarilaisen rekisteröintimaksun kaltaista jäsenvaltiossa kannettavaa maksua, jonka suorit-

taminen on edellytyksenä henkilöautojen rekisteröimiselle ja käyttöönotolle, pitää jonkinlaisena tuontiverona?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko unkarilaisen rekisteröintimaksun kaltainen jäsenvaltiossa kannettava maksu EY 90 artiklan tai [kuudennen] direktiivin – – 33 artiklan edellytysten mukainen vai onko tämä maksu yhteisen arvonlisäverojärjestelmän vastainen?

4) Onko tällä hetkellä voimassa olevan yhteisön oikeuden mukaan katsottava, että unkarilaisen rekisteröintimaksun kaltainen jäsenvaltiossa kannettava maksu täyttää yhteisön oikeuden mukaiset edellytykset, silloin kun uudesta ja käytetystä henkilöautosta suoritettava rekisteröintimaksu – ottamatta huomioon henkilöautojen ympäristönsuojelullista luokitusta – on samanlainen, ei millään tavoin heijasta käytetyn auton arvonlaskua ja on täysin riippumaton auton käyttöönoton ajankohdasta tai siitä, kuinka kauan aikaa sitä on (laillisesti) käytetty liikenteeseen?"

Oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa

25 Yhteisöjen tuomioistuin päätti julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman suullista vaihetta asiassa C-333/05 työjärjestyksensä 104 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen mukaisesti.

26 Koska asia C-290/05 ja asia C-333/05 liittyvät toisiinsa, ne yhdistetään työjärjestyksen 43 artiklan mukaisesti tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottaminen

Asia C-290/05

27 Unkarin hallitus katsoo, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi. Se väittää ensinnäkin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on otettava kantaa siihen, oliko pääasian valittaja rekisteröintimaksun uuden maksutaulukon mukaan velvollinen suorittamaan kyseisen maksun. Kyse on Unkarin hallituksen mukaan kansalliseen oikeusjärjestykseen liittyvästä kysymyksestä. Ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä syytä siihen, miksi pyydetty yhteisön oikeuden tulkinta vaikuttaa oikeusriidan ratkaisuun. Esitetyt kysymykset ovat hypoteettisia. Toiseksi kyseinen hallitus väittää, että ennakkoratkaisupyyntöön ei sisälly riittävän yksityiskohtaista esitystä oikeusriitaan sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä.

28 Tältä osin on muistutettava, että EY 234 artiklassa tarkoitettu menettely perustuu kansallisten tuomioistuimien ja yhteisöjen tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon. Yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava ne (ks. mm. asia C-13/05, Chacón Navas, tuomio 11.7.2006, Kok. 2006, s. I-6467, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin myös todennut, että sen asiana on poikkeuksellisissa tilanteissa tutkia ne olosuhteet, joissa kansallinen tuomioistuin on saattanut asian sen käsiteltäväksi, jotta se voisi arvioida, onko se toimivaltainen. Yhteisöjen tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että kansallisen

tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (em. asia Chacón Navas, tuomion 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Jotta yhteisön oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiasiat ja oikeussäännöt tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat (ks. asia C-207/01, Altair Chimica, tuomio 11.9.2003, Kok. 2003, s. I-8875, 24 kohta ja asia C-145/03, Keller, tuomio 12.4.2005, Kok. 2005, s. I-2529, 29 kohta).

31 Tässä tapauksessa on heti alkuun todettava, että yhteisöjen tuomioistuimella on riittävät tiedot, jotta se voi vastata hyödyllisesti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, eivätkä pääasiaan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä koskevat yksityiskohtaisemmat tiedot ole tarpeen.

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa niiden syiden osalta, joiden johdosta kysymykset on esitetty, että maahantuotujen käytettyjen autojen osalta yhteisön oikeutta on sovellettava viran puolesta, vaikka Ákos Nádasdi ei väitä, että rekisteröintimaksusta annettu laki rikkoo yhteisön oikeutta. Tästä selvityksestä ilmenee, että mainitun tuomioistuimen tarkoituksena on varmistua päätöksen nro 8074/2004 laillisuudesta, joka on asetettu kyseenalaiseksi pääasiassa, suhteessa yhteisön oikeuteen. Ei siis voida väittää, että esitetyt kysymykset olisivat hypoteettisia.

33 Ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Asia C-333/05

34 Unkarin hallitus kyseenalaistaa toisen, kolmannen ja neljännen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen, ja se vetoaa siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole esittänyt tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joiden johdosta kyseinen tuomioistuin katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimelle on tarpeen esittää nämä kysymykset.

35 Mainittu tuomioistuin on kuitenkin todennut, että jos yhteisöjen tuomioistuin vastaa myöntävästi pääasian valittajan esiin tuomiin kysymyksiin, se voi hyväksyä kyseisen valittajan vaatimuksen ja päinvastaisessa tilanteessa hylätä sen.

36 Unkarin hallituksen epäilykset eivät siis ole perusteltuja, ja ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Asiassa C-333/05 esitetyt ensimmäinen ja toinen kysymys

37 Ensimmäisessä kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltainen maksu EY 23 ja EY 25 artiklassa tarkoitettu tuontitulli tai vaikutukseltaan vastaava maksu. Toinen kysymys on ymmärrettävä siten, että mainittu tuomioistuin haluaa tietää, onko tällainen maksu näissä määräyksissä kielletty tuontivero. Toinen kysymys koskee siis samaa ongelmaa kuin ensimmäisessä kysymyksessä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettu ongelma. Tuontivero nimittäin kuuluu mainituissa määräyksissä tarkoitettuihin vaikutukseltaan vastaaviin maksuihin.

38 Rekisteröintimaksun kaltainen maksu ei ole varsinainen tulli.

39 Sen osalta, kuuluuko kyseinen maksu vaikutukseltaan vastaavan maksun käsitteen soveltamisalaan, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on veron tai maksun nimikkeestä ja kantamistavasta riippumatta EY 23 ja EY 25 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli (ks. mm. asia C-90/94, Haahr Petroleum, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4085, 20 kohta ja asia C-213/96, Outokumpu, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1777, 20 kohta).

40 Rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaista maksua ei kanneta kyseisen maksun käyttöönottaneen jäsenvaltion rajan ylittämisen johdosta vaan siinä yhteydessä, kun ajoneuvo rekisteröidään tässä jäsenvaltiossa sen käyttöönottamiseksi.

41 Tällainen maksu kuuluu yleisen sisäisen tavaroiden verotusjärjestelmän piiriin, joten sitä on tarkasteltava EY 90 artiklan kannalta.

42 Näin ollen asiassa C-333/05 esitettyihin ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltainen maksu, jonka perusteena ei ole se, että henkilöauto ylittää valtion rajan, ei ole EY 23 ja EY 25 artiklassa tarkoitettu tuontitulli tai vaikutukseltaan vastaava maksu.

Asiassa C-290/05 esitetyt kysymykset sekä asiassa C-333/05 esitetyt kolmannen kysymyksen ensimmäinen osa ja neljäs kysymys

43 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat näissä kysymyksissä, onko EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaiselle maksulle.

44 Kyseiset tuomioistuimet toteavat tältä osin, että tällaista maksua ei tarvitse suorittaa sellaisista autoista, jotka on otettu käyttöön Unkarissa ennen mainitun lain voimaantuloa (asiassa C-290/05 esitetty toinen kysymys), että ajoneuvon arvoa ei oteta lainkaan huomioon tässä maksussa, jonka suuruus määräytyy yksinomaan ajoneuvon teknisten ominaisuuksien (moottorityyppi, sylinteritilavuus) ja ympäristöluokituksen perusteella (asiassa C-290/05 esitetty ensimmäinen kysymys), ja että tämä maksun suuruus ei millään tavoin heijasta käytetyn ajoneuvon arvonlaskua ja on täysin riippumaton siitä, kuinka kauan ajoneuvoa on käytetty liikenteeseen (asiassa C-333/05 esitetty neljäs kysymys).

45 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, EY:n perustamissopimuksen järjestelmässä EY 90 artikla täydentää määräyksiä, jotka koskevat tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista. Kyseisen määräyksen tarkoituksena on turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä normaalein kilpailun ehdoin poistamalla kaikenlaiset protektionistiset toimet, jotka voivat johtua muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuotteita syrjivien sisäisten verojen tai maksujen soveltamisesta (yhdistetyt asiat C-393/04 ja C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, tuomio 15.6.2006, Kok. 2006, s. I-5293, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Maahantuotujen käytettyjen moottoriajoneuvojen verotuksen osalta yhteisöjen tuomioistuin on katsonut myös, että EY 90 artiklalla on tarkoitus taata valtionsisäisen verotuksen täydellinen neutraalius, kun on kyse kotimaan markkinoilla jo olevien ja maahantuotavien tuotteiden välisestä kilpailusta (ks. asia C-387/01, Weigel, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4981, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa rikotaan, jos maahantuotuun tuotteeseen ja samanlaiseen kotimaiseen tuotteeseen kohdistuva vero tai maksu lasketaan eri tavalla ja erilaisten yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti niin, että maahantuotuun tuotteeseen – vaikka vain joissain tapauksissa – kohdistuu suurempi vero tai maksu (ks. em. asia Weigel, tuomion 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vaikka tällaisen välittömän syrjinnän edellytykset eivät täyty, vero tai maksu voi kuitenkin olla välillisesti syrjivä sillä olevien vaikutusten vuoksi.

48 Jotta taataan valtionsisäisen verotuksen neutraalius, kun on kyse kotimaan markkinoilla jo olevien käytettyjen moottoriajoneuvojen ja samanlaisten maahantuotavien ajoneuvojen välisestä kilpailusta, on verrattava toisiinsa vaikutuksia, joita on rekisteröintimaksulla, joka kannetaan käytetyistä ajoneuvoista, jotka on vastikään tuotu muusta jäsenvaltiosta kuin Unkarin tasavallasta, ja vaikutuksia, joita on rekisteröintimaksusta jäljellä olevalla määrällä, joka rasittaa samanlaisia käytettyjä ajoneuvoja, jotka on rekisteröity Unkarissa ja joista on tästä syystä jo kannettu sama maksu.

49 Vertailulla käytettyihin ajoneuvoihin, jotka on otettu käyttöön Unkarissa ennen rekisteröintimaksusta annetun lain voimaantuloa, ei ole asian kannalta merkitystä. EY 90 artiklan tarkoituksena ei ole estää jäsenvaltiota ottamasta käyttöön uusia veroja tai muuttamasta olemassa olevien verojen verokantaa tai määräytymisperustetta.

50 Edellä esitetystä seuraa, että sillä seikalla, johon Unkarin hallitus on vedonnut, eli että on olemassa aikaisemmin Unkarissa rekisteröityjä käytettyjä ajoneuvoja, joiden markkina-arvoon sisältyy kulutusverosta jäljellä oleva määrä, ei myöskään ole asian kannalta merkitystä.

51 Niiden perusteiden osalta, joita voidaan käyttää maksun määrän laskennassa, on muistutettava, että yhteisön oikeudessa ei sen nykyisessä kehitysvaiheessa rajoiteta jäsenvaltion vapautta säätää joidenkin tuotteiden osalta porrastettua verojärjestel-

mää sellaisten objektiivisten perusteiden mukaisesti, joita ovat esimerkiksi käytettyjen raaka-aineiden laatu tai käytetyt valmistusmenetelmät, vaikka nämä tuotteet olisivat EY 90 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla samanlaisia. Tällainen porrastaminen on kuitenkin yhteisön oikeuden mukaista ainoastaan, jos sillä tavoitellaan päämääriä, jotka myös ovat perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden vaatimusten mukaisia, ja jos porrastamisen toteutus on sellainen, että sillä voidaan välttää kaikenlainen muista jäsenvaltioista tapahtuvan tuonnin suora tai välillinen syrjintä tai kilpailevan kotimaisen tuotannon suojeleminen (em. asia Outokumpu, tuomion 30 kohta).

52 Rekisteröintimaksua koskevassa järjestelmässä sellaiset perusteet kuin moottorityyppi, sylinteritilavuus ja ympäristönäkökohtiin perustuva luokitus ovat objektiivisia perusteita. Niitä voidaan siis käyttää tällaisessa järjestelmässä. Edellytyksenä ei sitä vastoin ole se, että maksun määrä on sidottu ajoneuvon hintaan.

53 Muista jäsenvaltioista Muista jäsenvaltioista peräisin olevista tuotteista ei kuitenkaan saa kantaa korkeampaa rekisteröintimaksua kuin samanlaisista kotimaisista tuotteista.

54 Uusi ajoneuvo, jonka osalta on suoritettu Unkarissa rekisteröintimaksu, menettää ajan myötä osan markkina-arvostaan. Siten ajoneuvon jäljellä olevaan arvoon sisältyvä rekisteröintimaksun määrä pienenee samassa suhteessa. Käytettynä ajoneuvona se voidaan myydä ainoastaan hintaan, joka on prosenttiosuus alkuperäisestä arvosta ja johon sisältyy rekisteröintimaksusta jäljellä oleva määrä.

55 Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten yhteisöjen tuomioistuimelle toimittamista asiakirjoista ilmenee, että samanmallisesta, samanikäisestä sekä kilometrimäärältään ja muilta ominaisuuksiltaan samanlaisesta ajoneuvosta, joka ostetaan

käytettynä toisesta jäsenvaltiosta ja rekisteröidään Unkarissa, kannetaan kuitenkin 100 prosenttia tämän ryhmän rekisteröintimaksusta. Mainittu maksu rasittaa siten käytettyinä maahantuotuja ajoneuvoja raskaammin kuin samanlaisia käytettyjä ajoneuvoja, jotka on jo rekisteröity Unkarissa ja joista on jo kannettu sama maksu.

56 Siten siitä huolimatta, että rekisteröintimaksulla on ympäristönsuojelullinen tavoite ja peruste ja että kyseinen tavoite ja peruste eivät liity mitenkään ajoneuvon markkina-arvoon, EY 90 artiklan ensimmäisessä kohdassa edellytetään, että käytettyjen ajoneuvojen, joista kannetaan maksu, arvon alentuminen otetaan huomioon, koska tälle maksulle on luonteenomaista se, että se kannetaan vain kerran eli silloin, kun ajoneuvo rekisteröidään ensimmäisen kerran käytettäväksi asianomaisessa jäsenvaltiossa, ja se, että siitä tulee täten osa mainittua markkina-arvoa.

57 Edellä esitetystä seuraa, että asiassa C-290/05 esitettyihin kysymyksiin sekä asiassa C-333/05 esitettyihin kolmannen kysymyksen ensimmäiseen osaan ja neljänteen kysymykseen on vastattava, että EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaiselle maksulle siltä osin kuin

– kyseinen maksu kannetaan käytetystä ajoneuvosta, kun se otetaan ensimmäisen kerran käyttöön jäsenvaltion alueella, ja

– sen suuruus, joka määräytyy yksinomaan ajoneuvon teknisten ominaisuuksien (moottorityyppi, sylinteritilavuus) ja ympäristöluokituksen perusteella, lasketaan siten, että ajoneuvon arvonalennusta ei oteta huomioon, joten kun kyseistä maksua sovelletaan toisista jäsenvaltioista tuotuihin käytettyihin ajoneuvoihin, se ylittää mainitun maksun sen osuuden, joka sisältyy samanlaisten käytettyjen autojen, jotka on jo rekisteröity tuontijäsenvaltiossa, jäljellä olevaan arvoon.

Vertailulla käytettyihin ajoneuvoihin, jotka on otettu käyttöön kyseessä olevassa jäsenvaltiossa ennen tämän maksun käyttöönottoa, ei ole asian kannalta merkitystä.

Asiassa C-333/05 esitetyn kolmannen kysymyksen toinen osa

58 Pääasiassa kyseessä oleva rekisteröintimaksu ei ole kuudennen direktiivin 33 artiklassa tarkoitettu liikevaihtovero. Sen määräytymisperusteena ei nimittäin ole liikevaihto. Kyseinen maksu ei myöskään aiheuta rajan ylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

59 Tällainen maksu ei näin ollen ole kielletty kuudennen direktiivin 33 artiklan nojalla.

60 Kolmannen kysymyksen toiseen osaan on siis vastattava, että kuudennen direktiivin 33 artikla ei estä rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaisen maksun, jonka määräytymisperusteena ei ole liikevaihto ja joka ei aiheuta rajan ylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, kantamista.

Tuomion ajallisten vaikutusten rajoittaminen

61 Unkarin hallitus pyysi asiassa C-290/05 pidetyssä istunnossa, että yhteisöjen tuomioistuin rajoittaa tuomion ajallisia vaikutuksia siinä tapauksessa, että annettavassa tuomiossa katsotaan, että rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltainen maksu ei ole yhteensopiva EY 90 artiklan ensimmäisen kohdan kanssa. Puolan hallitus on tehnyt samansuuntaisen ehdotuksen yhteisöjen tuomioistuimelle tässä samassa asiassa esittämissään kirjallisissa huomautuksissa.

62 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tulkinnalla, jonka yhteisöjen tuomioistuin EY 234 artiklassa sille annettua toimivaltaa käyttäen antaa yhteisön oikeussäännölle, selvennetään ja täsmennetään kyseisen oikeussäännön merkitystä ja ulottuvuutta niin, että yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnasta ilmenee, miten tätä oikeussääntöä täytyy tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulosta lähtien. Tästä seuraa, että tuomioistuimet siis voivat ja niiden täytyy soveltaa näin tulkittua sääntöä myös oikeussuhteisiin, jotka ovat syntyneet ja jotka on perustettu ennen tulkintapyyntöä koskevaa tuomiota, jos edellytykset kyseisen oikeussäännön soveltamista koskevan asian käsittelylle toimivaltaisissa tuomioistuimissa muuten täyttyvät (ks. mm. asia 24/86, Blaizot, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 379, Kok. Ep. IX, s. 339, 27 kohta; asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 141 kohta ja asia C-402/03, Skov ja Bilka, tuomio 10.1.2006, Kok. 2006, s. I-199, 50 kohta).

63 On todettava, että ainoastaan poikkeustapauksissa yhteisöjen tuomioistuin voi yhteisön oikeusjärjestykseen kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittaa kaikkien asianomaisten henkilöiden mahdollisuutta vedota sen tulkitsemaan oikeussääntöön vilpittömässä mielessä perustettujen oikeussuhteiden pätevyyden kyseenalaistamiseksi. Jotta tällainen rajoittava päätös voitaisiin tehdä, kahden olennaisen edellytyksen, eli asianomaisten vilpittömän mielen ja vakavien vaikeuksien uhan, on täytyttävä (ks. mm. asia C-57/93, Vroege, tuomio 28.9.1994, Kok. 1994, s. I-4541, 21 kohta; asia C-372/98, Cooke, tuomio 12.10.2000, Kok. 2000, s. I-8683, 42 kohta ja em. asia Skov ja Bilka, tuomion 51 kohta).

64 Unkarin hallitus esitti istunnossa vakavien vaikeuksien uhan osalta lukuja, jotka koskivat 1.5.2004, jolloin Unkarin tasavalta liittyi Euroopan unioniin, ja 31.12.2005 välistä ajanjaksoa eli 20 kuukauden ajanjaksoa. Kyseisellä ajanjaksolla Unkarin tasavaltaan tuotiin muista jäsenvaltioista 81 612 käytettyä ajoneuvoa. Unkarin hallitus arvioi, että ajoneuvoista kannetuista rekisteröintimaksuista saatu kokonaismaksukertymä on noin 116 miljoonaa euroa. Se myönsi, että tätä koko rahamäärää ei olisi palautettava, vaan ainoastaan määrä, joka vastaa mainituista ajoneuvoista liikaa kannettua maksun määrää, kun otetaan huomioon kyseisten ajoneuvojen arvon aleneminen.

65 Mainittu hallitus kuitenkin yhtäältä kiinnitti huomiota hallinnollisiin kustannuksiin, joita aiheutuu mainitun liikaa kannetun maksun palauttamiseksi välttämättömästä tapauskohtaisesta tutkimisesta ja jotka ovat todennäköisesti suuremmat kuin palautusten kokonaismäärä, ja toisaalta se korosti huomattavia vaikeuksia, jotka liittyvät kaikkien niiden henkilöiden yksilöimiseen, jotka voivat saada palautuksen.

66 Istunnossa ilmeni, että 1.1.2006 on otettu käyttöön rekisteröintimaksua koskeva alennusasteikko, jonka mukaan alennukset riippuvat siitä, kuinka monta kuukautta on kulunut siitä, kun ajoneuvo otettiin ensi kertaa käyttöön, siihen, kun aloitettiin hallinnollinen menettely tämän saman maksun suorittamista varten.

67 Näin ollen sen kysymyksen tarkastelu, onko tässä tapauksessa kyse vakavien vaikeuksien uhasta, voidaan rajoittaa ajanjaksolle 1.5.2004–31.12.2005.

68 Palautettava rahamäärä ei ole niin suuri, että palauttamisesta sellaisenaan voisi aiheutua vakavia taloudellisia seurauksia, joilla tuomion ajallisten vaikutusten rajoittaminen voidaan perustella.

69 Hallinnollisten kulujen osalta yhteisön oikeudessa edellytetään ainoastaan, että jäsenvaltio palauttaa liikaa suoritetun maksun kansallisten oikeussääntöjen mukaisesti, kunhan vastaavuusperiaatetta ja tehokkuusperiaatetta noudatetaan (ks. vastaavasti mm. asia C-231/96, Edis, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. I-4951, 19, 20 ja 34 kohta ja asia C-30/02, Recheio – Cash & Carry, tuomio 17.6.2004, Kok. 2004, s. I-6051, 17, 18 ja 20 kohta).

70 Täten on todettava, että toinen edellytys, joka mainittiin tämän tuomion 63 kohdassa ja joka liittyy vakavien vaikeuksien uhkaan, ei täyty.

71 Näin ollen ei ole tarpeen tutkia, täyttyykö asianomaisten vilpitöntä mieltä koskeva edellytys.

72 Tuomion ajallisia vaikutuksia ei näin ollen ole syytä rajoittaa.

Oikeudenkäyntikulut

73 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Unkarissa a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény -nimisellä lailla (rekisteröintimaksusta annettu vuoden 2003 laki nro CX) käyttöönotetun kaltainen maksu, jonka perusteena ei ole se, että henkilöauto ylittää valtion rajan, ei ole EY 23 ja EY 25 artiklassa tarkoitettu tuontitulli tai vaikutukseltaan vastaava maksu.

2) **EY 90 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaiselle maksulle siltä osin kuin**

– **kyseinen maksu kannetaan käytetystä ajoneuvosta, kun se otetaan ensimmäisen kerran käyttöön jäsenvaltion alueella, ja**

– **sen suuruus, joka määräytyy yksinomaan ajoneuvon teknisten ominaisuuksien (moottorityyppi, sylinteritilavuus) ja ympäristöluokituksen perusteella, lasketaan siten, että ajoneuvon arvonalennusta ei oteta huomioon, joten kun kyseistä maksua sovelletaan toisista jäsenvaltioista tuotuihin käytettyihin ajoneuvoihin, se ylittää mainitun maksun sen osuuden, joka sisältyy samanlaisten käytettyjen autojen, jotka on jo rekisteröity tuontijäsenvaltiossa, jäljellä olevaan arvoon.**

Vertailulla käytettyihin ajoneuvoihin, jotka on otettu käyttöön kyseessä olevassa jäsenvaltiossa ennen tämän maksun käyttöönottoa, ei ole asian kannalta merkitystä.

3) **Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 33 artikla ei estä rekisteröintimaksusta annetulla lailla käyttöönotetun kaltaisen maksun, jonka määräytymisperusteena ei ole liikevaihto ja joka ei aiheuta rajan ylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, kantamista.**

Allekirjoitukset